

Over ons en zonder ons: komt er een kentering?

Tot dusver is er nauwelijks contact tussen de CSO en de sociale partners of de politiek over het pensioenakkoord. Enkele maanden geleden heb ik contact gezocht met Peter Gortzak van de FNV en Ap Fraterman van de VNO-NCW, die met andere leden van de Stichting van de Arbeid onderhandelen over het pensioenakkoord dat halverwege vorig jaar op hoofdlijnen bekend werd. In januari ontmoetten wij elkaar en peilde ik of de sociale partners bereid waren om met ons aan tafel te gaan, over met name dit akkoord dat op het moment van dit schrijven in de laatste fase van onderhandeling is.

Tijdens het gesprek bleek alras dat er sedert enkele jaren een ijzige verhouding bestaat tussen de sociale partners en de CSO, na een discussie

over het medezeggenschapsdossier, waarbij de steun van de CSO aan het initiatiefwetsontwerp van VVD en D66 (Koşer Kaya/Blok) tot een breuk in het overleg leidde. Mij werd duidelijk dat de toekomst hier een lang verleden heeft.

Het recente gesprek vond in een open en goede sfeer plaats, waarbij we informatie kregen over de stand van zaken rond de onderhandelingen. Van mijn kant heb ik de kernpunten van ons standpunt kunnen weergeven. Gortzak en Fraterman beloofden op ons gesprek te zullen terugkomen. Niet snel daarna nam de Stichting van de Arbeid contact op met de CSO voor een gesprek, dat op 16 februari heeft plaatsgevonden. STAR-deelnemers waren de heren Gortzak, Fraterman en vertegenwoor-

digers van CNV en MHP, en vanuit de CSO waren er de voorzitters van de participerende organisaties.

Rond de medezeggenschapswist van 2009 is vastgesteld: *agree to disagree*. Mijn indruk van het gesprek tussen STAR en CSO is dat er na tijden weer een wil is om met elkaar te overleggen.

Dit gesprek met de STAR ging vooraf aan een miniconferentie over pensioenen voor de CSO-lidverenigingen. Peter Gortzak en Ap Fraterman waren er te gast en konden een toelichting geven op de onderhandelingen over het pensioenakkoord en de dilemma's die daarbij speelden. Zo werd dus op een dag in februari de lucht tussen STAR en CSO een stuk geklaard.

Absurd

Er is meer gebeurd. Als voorzitter van de NVOG wil ik er alles aan doen om de ouderenorganisaties meer in gesprek te brengen met politici, om een einde te maken aan de situatie dat wij over de oplossing van de pensioenproblematiek nauwelijks meepraten. *Over*

*Het standpunt van
De Nederlandsche
Bank over de
rente is bizar*

ons en zonder ons wordt over het pensioenakkoord immers ook onderhandeld in nauw overleg met het kabinet, omdat voor de invoering ervan principiële wijzigingen moeten worden opgenomen in de Pensioenwet.

Hoe absurd de situatie is, blijkt goed uit het feit dat de CSO niet werd uitgenodigd voor de hoorzitting van de Tweede Kamer afgelopen november, over de problematiek van de veertien pensioenfondsen waarvoor afstemming dreigde. Heel pensioenland was daar sprekend aanwezig van tien uur 's morgens tot acht uur 's avonds, met aan het slot de sociale partners. De sprekerslijst laat een onthullend beeld zien van hoe ook de politiek gepensioneerden nauwelijks serieus neemt. Ze dacht blijkbaar dat ouderen een brave volgzame groep vormen, die toch niet in opstand komt. De CSO besloot op mijn verzoek tenminste te vragen welke argumenten de Kamer had om ons niet uit te nodigen. De Kamer antwoordde niet, en zo was er een hoorzitting over ons en zonder ons.

Kennismaking

Ik heb mijn boosheid hierover niet onder stoelen of banken gestoken wat ertoe heeft geleid dat SP-Kamerlid Paul Ulenbelt tijdens de plenaire vergadering met de CSO-brief zwaaide en riep dat het een schande was dat wij niet waren gehoord. Onmiddellijk sloten andere partijen zich hierbij aan en werden we een week later uitgenodigd door de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Kamer voor een kennismaking. Jawel, een kennismaking, waar ik namens de CSO onze visie op de pensioenproblematiek heb mogen toelichten. Dat heb ik in niet mis te verstane woorden gedaan, met als hoofdpunt dat wij op geen enkele wijze met de sociale partners in gesprek en overleg konden komen over het pensioenakkoord. De Kamerleden moedigden ons aan op dat overleg aan te sturen en zeiden toe dat te steunen. De eerstvolgende test voor de politiek is de stemming in de nieuwe Eerste Kamer over het initiatiefwetsontwerp van VVD en D66 inzake de medezeggenschap van gepensio-

neerden in pensioenfondsbesturen. Gelukkig is er wel regelmatig overleg met de minister van Sociale Zaken over onder meer de pensioenen. In juni nog met demissionair minister Donner en vlak voor de Kerst met minister Kamp. In die gesprekken hameren wij ook op een betere overlegsituatie tussen de CSO en de politiek. Ik heb de minister gevraagd zijn invloed aan te wenden, zodat wij aan tafel komen bij de STAR over het pensioenakkoord. In maart praten we verder met de ambtenaren die namens de minister betrokken zijn bij de onderhandelingen.

Laat duidelijk zijn: wij zullen ons koste wat kost verzetten tegen aantasting van opgebouwde pensioenrechten, voor zowel de gepensioneerden als de actieven. Voor de nominale aanspraken zijn in ons unieke kapitaaldekkingstelsel de premies opgebracht voor het individuele opgebouwde pensioen. Daarvan is altijd gezegd dat het een zeker pensioen was.

Op alle manieren probeert men daar nu onderuit te komen. Dat zou bij wet kunnen, maar begrepen wordt dat dit juridisch een heel gevaarlijke weg is. Politici beseffen dat gepensioneerden dan de weg naar de rechter zullen kiezen en wat mij betreft tot aan Straatsburg. De tweede manier is die van het vrijwillig afstand doen van verkregen opgebouwde rechten, met als argument dat anders de indexering van die rechten voorlopig bijkans illusoir is. De sociale partners en de politiek zullen een charmeoffensief voor die vrijwillige route starten. Dan weten zij ons dus wél te vinden: als het om afpakken gaat.

Tol

De niet-indexering voor de komende jaren zal een hoge tol eisen voor de koopkracht van de gepensioneerden. Deze is de afgelopen jaren al met tien procent gedaald, terwijl werkenden

er op vooruit zijn gegaan. De dreigende schaarste op de arbeidsmarkt zal de lonen opdrijven en daarmee de inflatie. Een geluk hierbij is dat de rente waartegen de pensioenverplichtingen van de pensioenfondsen contant wordt gemaakt ook aanzienlijk stijgt en daarmee de verplichtingen worden verlaagd.

Er was een hoorzitting zonder ons

Bizar is daarom het standpunt van De Nederlandsche Bank over de rente: ze blijft op dagkoersen van de rente zitten, met alle schommelingen in dekkingsgraden van dien. De onheilsberichten afgelopen zomer over dreigende afstemming waren het gevolg en die leidden tot onnodige bangmakerij. Deze maand heeft de NVOG een gesprek met DNB over het toezicht op de pensioenfondsen en het rentebeleid.

Tot nu is er niet afgestempeld en er wordt gelukkig alles aan gedaan om dat te voorkomen. Dit zou wat ons betreft ook een brug te ver zijn. Het beleid om niet te indexeren is al erg genoeg, mede veroorzaakt door de veel te lage premiestelling in het verleden. Op 31 maart is er een hoorzitting van de Tweede Kamer naar aanleiding van het tv-programma Zembla over het gevoerde beleggingsbeleid en te laag geheven premies. De sociale partners, de Pensioenfederatie en de CSO zijn ook voor deze hoorzitting niet uitgenodigd. Dat geldt wel voor zeven deskundigen, waaronder Jean Frijns, ex-ABP. De Kamercommissie krijgt onze inbreng dan wel per brief.

Martin van Rooijen